

LAAT DE BEDRIJVEN ZICH NIET BLACKWASHEN

Bedrijven hebben antiracistische retoriek omarmd, maar ze zullen de economische onzekerheid en ongelijkheid die ze nodig hebben – en die de politie voor hen handhaaft – niet uitroeien.

Cedric Johnson

Delen van de bezittende klasse voeren een intensieve blackwashingcampagne, vergelijkbaar met greenwashing.

Juni 2020 was geen goede maand voor slavenhouders en imperialisten, of in ieder geval niet voor hun stenen en bronzen afbeeldingen. Te midden van de hevige protesten na de politiemoord op George Floyd in

Minneapolis, eisten massa's over de hele wereld de verwijdering van racistische iconen, waarbij sommigen de daad bij het woord voegden en de beelden naar beneden haalden.

Terwijl legale pogingen om de beelden in kwestie te verwijderen wegwijnden in de rechtbank, maakten de betogers van de monumenten onmiddellijk kleurrijke sites waar kunstenaars en mensenmassa's zich verzamelden voor betogingen en herdenkingen voor zwarte burgers die door de politie waren gedood.

Opgeruimd staat netjes! De betogers hebben een zeer laattijdig proces van erkenning en historisch bewustzijn nieuw leven ingeblazen, maar hun gekozen doelwitten weerspiegelen ook een relatieve machteloosheid ten opzichte van de hedendaagse krachten. De symboolpolitiek van het moment, weerspiegeld in een term als 'wit privilege', wordt van harte omarmd door de beleggersklasse juist omdat ze de aandacht afleidt van de eigenlijke bedrijfsbeslissingen die allemaal in hun winstbejag uitbuiting en economische verspilling rechtvaardigen en ongelijkheid reproduceren.

HET NIEUWE BLACKWASHING VAN HET BEDRIJFSLEVEN

Terwijl de antiracistische betogers hard waren voor de al lang overleden onderdrukkers, hebben diezelfde protesten een meevaller op het gebied van public relations opgeleverd voor de levende beleggersklasse. Bedrijven zegden op enkele weken tijd meer dan 2 miljard dollar toe aan diverse antiracistische initiatieven en organisaties. De bazen van Warner, Sony Music en Walmart hebben elk 100 miljoen dollar toegezegd. Google heeft 175 miljoen dollar toegezegd, voornamelijk om zwart ondernemerschap te stimuleren. YouTube kondigde een initiatief van 100 miljoen dollar aan om zwarte mediastemmen te versterken. Apple beloofde ook 100 miljoen dollar voor de oprichting van zijn Initiatief voor rassengelijkheid en rechtvaardigheid.

De antiracismehouding van het bedrijfsleven werd nog wijder verbreid. Op sociale media postten honderden bedrijven pro-Black Lives Matter berichten. Streamingdiensten zoals Hulu, Amazon Prime en Netflix promootten zwarte films, tv-series en documentaires op een niveau dat we

normaal gesproken zelfs tijdens de Black History Month niet zien. General Motors, Lyft, Best Buy, Amazon, de National Football League, Mastercard, Nike, Spotify en andere bedrijven maakten een betaalde vakantiedag van 19 juni, ooit vooral gevierd in Oost-Texas ter nagedachtenis aan de dag waarop de slavernij in Galveston werd afgeschaft.

Terwijl Amazon het gebruik van zijn gezichtsherkenningsoftware door de politie tijdelijk heeft verboden, waren weinig van deze reacties gericht tegen de medeplichtigheid van bedrijven bij het politiewerk, noch als aannemers van politieafdelingen noch als begunstigden van de politie. Dat is deels het gevolg van de heersende opvattingen over de politieproblematiek, dat eerder op raciale ongelijkheid focust dan op de meer fundamentele rol die de macht om iemand in de gevangenis te stoppen in de reproductie van de sociale orde en de politieke economie speelt. Zodra we de strijdvaardigheid en de specifieke *millennial*-aspecten achterwege laten, is de slogan 'Black Lives Matter' in de kern een bevestiging van het burgerrechtenliberalisme en een fundamenteel pleidooi voor gelijke bescherming door de wet.

Delen van de bezittende klasse zijn sindsdien ontstoken in een intensieve blackwashingcampagne, vergelijkbaar met greenwashing. Dat wil zeggen dat ze de slogans, mantra's en de ethiek van het rassoliberalisme overnemen op een manier die de fundamentele uitbuiting niet in het gedrang brengt. Bij deze vormen van antiracisme gaat het er gewoon om dat bedrijven hun marktaandeel proberen uit te breiden door hun zorg en betrokkenheid uit te drukken. Het belangrijkste is misschien nog dat de omhelzing van Black Lives Matter door de bedrijven de publieke aandacht heeft afgewend van de onstuimige arbeidsprotesten van essentiële werknemers – velen van hen zwart – tegen diezelfde bedrijven tijdens de lockdownmaatregelen.

ESSENTIËLE ARBEIDERSREBELLIE

De lockdownmaatregelen om de verspreiding van COVID-19 te stoppen hebben verschillende sectoren dooreengeschud. Werknemers in het onderwijs, de informatiediensten, de financiële sector en de culturele wereld konden hun baan behouden omdat veel universiteiten, scholen, technologiebedrijven en medianetwerken virtueel gingen, maar voor de meesten was dit een vergiftigd geschenk. Werknemers behielden hun baan, maar werden nog strikter gecontroleerd en opgejaagd. Miljoenen anderen werden

Cedric Johnson

Cedric Johnson is associate professor African American Studies and Political Science aan de University of Illinois in Chicago en redacteur van *The Neoliberal Deluge: Hurricane Katrina, Late Capitalism and the Remaking of New Orleans* (University of Minnesota Press, 2011).

Hoewel Jeff Bezos Black Lives Matter rotsvast ondersteunde, werd een zwarte activistische werknemer door zijn bedrijf ontslagen.

werkloos doordat concerten, bars, restaurants, theaters, openbare bijeenkomsten, kerkdiensten en recreatieve activiteiten werden ingeperkt. Nu miljoenen schoolkinderen thuis zitten, nemen veel Amerikanen ook een nieuwe rol op zich als fulltime thuisleraars, dagverzorgers en koks, vaak zonder de vereiste opleiding of financiële, emotionele en sociale middelen.

In deze context werd de benarde situatie van de essentiële werknemers een krachtig symbool van de meer algemeen gevoelde ontberingen en onzekerheid van de pandemie. Deze werknemers omvatten de eerstelijnsgezondheidswerkers, eerstehulpverleners en werknemers bij het openbaar vervoer, die cruciaal waren voor de bestrijding van de pandemie, maar ook degenen die werkzaam waren in het verkeer van basisgoederen en -diensten. Door de beperkte toegang tot restaurants, detailhandel en kruidenierswinkels, namen de e-commercebedrijven zoals Amazon, Instacart, Grubhub, DoorDash en anderen een overmaatse rol op zich. Alleen al tussen maart en april voegde Instacart zo'n driehonderdduizend werknemers toe, waarbij de totale waarde van het bedrijf bijna 14 miljard dollar bedroeg als gevolg van de pandemie.

Als kritische knooppunten in de gig economy hebben deze bedrijven altijd een beroep gedaan op de meest kwetsbare werknemers en hebben ze daar weinig voor teruggegeven wat betreft lonen en uitkeringen. Onder de omstandigheden van de pandemie profiteerden diezelfde e-handelaren van massaontslagen in andere sectoren waarbij er nieuwe reserves van onder druk staande werknemers ontstonden. De combinatie van de omstandigheden van de gig-economie en de legitieme angst voor de pandemie veroorzaakte een golf van werkonderbrekingen en landelijke stakingen.

Hoewel de CEO van Amazon Jeff Bezos Black Lives Matter rotsvast ondersteunde, werd Chris Smalls, een zwarte Amazonwerknemer die eind maart een werkonderbreking leidde en meer beschermende kleding en een risicopremie eiste, door het bedrijf ontslagen. De staking legde het JFK8-magazijn in Staten Island, dat drieduizend werknemers in dienst heeft, tijdelijk stil. Smalls, een assistent-manager, en andere werknemers maakten zich steeds meer zorgen nadat twee werknemers positief testten op COVID-19. De veiligheid van de werknemers was al voor de pandemie een probleem bij JFK8. Vorig jaar kreeg het magazijn een score van 15,2 op de OSHA (Occupational Safety and Health Administration) incident index, een letselperscentage dat hoger ligt dan het landelijk gemiddelde voor zagerij- en staalarbeiders.

Politiewerk komt neer op een middel om de armen, werklozen en gecriminaliseerden discipline bij te brengen en te managen.

Smalls werd toegevoegd aan een lange lijst van werknemers die door Amazon zijn ontslagen omdat ze protesteren tegen de arbeidspraktijken van het bedrijf. Emily Cunningham en Maren Costa werden midden april afgedankt wegens hun leidinggevende rol binnen Amazon Employees for Climate Justice, die een petitie liet rondgaan en een videoconferentie van magazijnmedewerkers organiseerde over de aanpak van de pandemie en de veiligheid. Tim Bray, een vicepresident en ingenieur bij Amazon Web Services, nam ontslag uit protest na de stormloop van ontslagen en publiceerde een vurige brief waarin hij de behandeling van klokkenluiders door het bedrijf en het falen om de werknemers tijdens de pandemie te beschermen veroordeelde.

“Amazon wordt uitzonderlijk goed beheerd en heeft zich zeer vaardig getoond om kansen te zien en een draaiboek op te stellen om die te benutten,” schreef Bray. “Het heeft een even grote blinde vlek voor de menselijke kosten van de niet aflatende groei en de accumulatie van rijkdom en macht.” Bray veroordeelde de behandeling van magazijnmedewerkers door de detailhandelgigant als “vervangbare eenheden van het pick-and-pack-potentieel”, maar merkte op dat dit niet alleen het probleem is van Amazon, maar eerder “hoe het 21^e eeuwse kapitalisme werkt”.

Op 1 mei begonnen duizenden werknemers bij Amazon, Target, Whole Foods en Instacart beurtstakingen: ze eisten een uitgebreidere ziekteregeling, strengere gezondheidsmaatregelen, social distancing op hun werkplek en betere lonen. Deze bedrijven bagatelliseerden de omvang van de ontevredenheid van de werknemers, waarbij sommigen zoals Target verklaringen publiceerden die de bezorgdheid terugbrachten tot die van “een zeer kleine minderheid” van hun 340.000 leden tellende personeelsbestand.

Amazon heeft zijn veiligheidsbeleid bekend gemaakt in een “Meeting the Moment” reclamecampagne met Christine en Janelle, werknemers die de toewijding van het bedrijf aan veiligheid en hun eigen diepe persoonlijke zorg voor hun collega's ophemelen. Een recente Californische rechtszaak spreekt deze berichtgeving echter tegen. Op het proces kwamen incidenten ter sprake waarbij medewerkers van Amazon Fresh het diepvriesveiligheidspak zonder ontsmetting hergebruiken. Ook andere werknemers meldden dat hun klachten aan het management over de veiligheid in de winkel niet serieus werden genomen.

Dit is nog niet voorbij, en de problemen waarmee essentiële werknemers

te maken hebben zullen waarschijnlijk nog groter worden naarmate de pandemie voortschrijdt en overheidsambtenaren de volksgezondheid en de veiligheid op het werk opofferen op de altaren van het beleggersvertrouwen en de hernieuwde economische groei.

OPGELET VOOR HET “WOKE” KAPITALISME

De gerechtvaardigde golf van woede na de moord op George Floyd waarbij duizenden de straat opgingen om gerechtigheid te eisen vormde meteen een uitdaging voor de elites. Maar ze bood ook een potentiële opening, een kortstondige sociale uitlaatklep voor de slimme bedrijfsklasse, een middel om bezorgdheid te tonen over het leven van de zwarte en bruine werknemers waarvan ze afhankelijk zijn, terwijl ze de aandacht afleiden van de onrechtvaardige omstandigheden op de werkvloer.

Sinds Blackout Tuesday hebben veel activisten de bedrijfsreactie afgedaan als recuperatie en paaien, wat zou afleiden van het meer organische werk dat zich in verschillende steden ontvouwt rond het verminderen van de budgetten van politieafdelingen en het verbreken van de banden tussen de wetshandhaving en de scholen. Deze bedrijfsreactie is echter geen recuperatie in de traditionele zin van het woord, waar de gevestigde machten de bedreigende volkskrachten inperken en hun leiderschap en ideeën met tegenzin en uit noodzaak omarmen. We zijn eerder getuige van een ideologische samensmelting van het militante raciale liberalisme van Black Lives Matter en het operationele raciale liberalisme van het grootkapitaal. Anders dan stakingen en werkonderbrekingen vormen antiracistische protesten tegen politiegeweld en afschuwelijke historische gedenktekens geen bedreiging voor het kapitaal.

De omarming van elementen van Black Lives Matter door de bedrijfs-wereld moet twee kernproblemen met het liberale antiracisme duidelijk maken. Ten eerste versterken het amorfe karakter van de slogan en het gedecentraliseerde netwerkkarakter van het anti-politiegeweld-activisme de rol van ‘onafhankelijke’ bemiddelaars; diegenen die het dichtst bij de troon zitten zullen uiteindelijk bepalen wat Black Lives Matter in de praktijk betekent. Deze dynamiek heeft Black Lives Matter gemeen met de Black Power-eisen uit de vorige eeuw. En na enkele decennia gebazel over bedrijfsverantwoordelijkheid weten we dat, tenzij aanhoudende druk hen tot een andere koers dwingt, de heersende elites oplossingen zullen aanreiken die netjes in het domein van de markteconomie passen: vrijblijvende actie, het bestraffen van individueel gedrag, en de bevordering van het ondernemerschap en het creëren van rijkdom.

Het is de moeite waard om op te merken dat alle ‘sociale-rechtvaardigheids-organisaties’ die in de 10 miljoen dollarbelofte van Amazon worden genoemd al

bestonden voor de Black Lives Matter-hashtag werd opgericht. Geen enkele daarvan zou door activisten als toonaangevende Black Lives Matter organisaties worden beschouwd, en sommige houden zich helemaal niet bezig met zaken als politiek en strafrecht.

Ten tweede heeft de slogan de notie van universeel zwart slachtofferschap nieuw leven ingeblazen. Dit is tot op zekere hoogte van toepassing in het geval van burger- en politiegeweld, maar het is vals als het gaat om het bredere probleem van opsluiting, of van ongelijkheid in gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. Kenneth Frazier, de CEO van het farmaceutische bedrijf Merck, was terecht verontwaardigd over de moord op George Floyd, maar in zijn publieke verklaring over het incident bediende hij zich van een retorische truc die door te veel mensen als sociaal feit wordt geaccepteerd. “Wat de Afro-Amerikaanse gemeenschap in die video ziet,” zei Frazier, “is dat deze Afro-Amerikaanse man, die ik of een andere Afro-Amerikaanse man had kunnen zijn, als minder dan menselijk wordt behandeld.” Er is niets mis met Frazier’s oprechte vereenzelving met Floyd. Miljoenen mensen waren echter geschokt en verontwaardigd, te oordelen naar de protesten in alle vijftig staten en volgens de beelden van een brede en diverse menigte, en hoefde je duidelijk niet zwart te zijn om te zien dat de politie op een onwettige en onmenselijke manier handelde.

Bovendien is de bewering van Frazier dat het hem zou kunnen overkomen overduidelijk vals, tenzij u op de hoogte bent van een incident waarbij iemand met 76 miljoen dollar aan aandelen door de politie tijdens een routinematige arrestatie werd verstikt tot de dood erop volgde. Met die retorische zet geeft Frazier als een authentieke, eerlijke makelaar in zijn kringen, meer gewicht aan zijn oproep aan zakelijke leiders om een “verenigende kracht” te zijn in het kielzog van de massale protesten en plunderingen.

Te veel zelfverklaarde linksen grijpen nu naar “klassenreductionisme”¹ om elke serieuze klassenanalyse van de Amerikaanse samenleving aan te vallen, vooral als we het zwarte leven onder de loep nemen. En toch ben ik er zeker van dat die zelfde linksen zouden knielen voor de voorstelling van Ken Frazier als doorsnee zwarte man en zij waarschijnlijk niet beseffen hoe dergelijke manoeuvres een beleid ondermijnen dat het leven voor de meeste Afrikaanse Amerikanen zou kunnen verbeteren.

Floyds dood is een symbool geworden tegen racistische politie, maar zijn leven was ook typerend voor miljoenen Amerikanen die worstelen om te overleven.

CONFRONTATIE MET DE MACHT VAN DE BEZITTENDE KLASSE

Er is een direct verband tussen de golf van arbeidsprotesten in april en mei en de wereldwijde George Floyd-protesten. Beide zijn een antwoord op de verschrikkelijke omstandigheden van het hedendaags kapitalisme.

De vakbondsacties in het voorjaar waren de recentste golf in de voortdurende strijd tegen een hoogtechnologise lageloooneconomie; geen natuurlijk kenmerk van de dienstverleningssector, maar een gevolg van delokalisering, vakbonden breken en deregulering door de heersende elites. Het moet ook duidelijk zijn dat Black Lives Matter ontstaan is te midden van de verslechterende omstandigheden als gevolg van de neoliberale terugval van de welvaartstaat, die sommige lagen van de zwarte bevolking bijzonder hard treft. Zo heeft de crisis op het gebied van betaalbare huisvesting veel Afro-Amerikaanse gemeenschappen op verschillende manieren getroffen. Al sinds de Clintonjaren werden bijna honderdduizend openbare wooneenheden in tientallen steden gesloopt. Terwijl de sloop en privatisering van woningen de werkende armen verspreidden, op zoek naar huisvestingsmogelijkheden in steeds duurder wordende stedelijke gebieden, ondermijnde de rommelhypotheekcrisis van 2008 wat de nominale middenklasse ooit aan rijkdom bezat. Zo ontving de zwarte bevolking voor de crisis 72 procent van alle woonkredieten in Detroit, maar tegen 2017 was dat aantal gedaald tot 48 procent.

Het is tegenwoordig gebruikelijk dat te veel mensen alle sociale tegenspoed, ongelijkheid of geschiedenis vanuit een racismebril bekijken. Racisme, zo moeten we geloven, is “endemisch”, “ingeworteld”, “systemisch”, Amerika’s “erfzonde”, “een ziekte”, enzovoort. Zelfs op het gebied van politiewerk, waar “zien geloven is”, en virale video’s ons allemaal getuigen, onderzoekers en magistraten van deze misdaden tegen zwarte burgers maken, vertelt het ras van de slachtoffers slechts een deel van het verhaal. Zodra we verder kijken dan de straten waar zoveel Black Lives Matter protesten zich ontvouwd, en ons analytisch wagen in plaatsen waar weinig zwarte mensen zijn, blijft het probleem van het politiewerk bestaan, niet als strategie om “zwarte lichamen te beheersen”, maar als middel om de armen, werklozen en gecriminaliseerden discipline bij te brengen en te managen, als een goedkope alternatief voor het investeren in een robuuste welvaartsstaat.

De onrechtvaardige dood van George Floyd heeft miljoenen mensen op straat gebracht en zijn leven zou ons ook moeten aanzetten om serieus na te denken over de ongelijkheid en de onzekerheid die met de wereldwijde pandemie zijn toegenomen. Hij migreerde in 2014 van Houstons Third Ward² naar de Twin Cities³ via een kerkgemeenschap die bedoeld is om mannen die met verslaving worstelen een nieuwe start en werk te bieden. Hij vond

werk als vrachtwagenchauffeur en bewaker. Net als miljoenen Amerikanen verloor Floyd zijn baan toen het restaurant waar hij als uitsmijter werkte sloot, en in april kreeg hij te horen dat hij met Covid-19 was besmet. Zijn vermeende gebruik van vals geld weerspiegelt hoe de inkomenssteun misdadig ontoereikend is. Zijn dood is een krachtig wereldwijd symbool geworden van racistisch politieoptreden, maar zijn leven was ook typerend voor de benarde situatie van miljoenen Amerikanen die worstelen om te overleven in een lageloooneconomie.

Geen enkele hoeveelheid corporate blackwashing, publieke therapie, opkuis van standbeelden of ondernemerschap zal de omstandigheden veranderen die hij heeft meegemaakt en miljoenen anderen nog altijd verduren. We moeten een politieke beweging opbouwen die een einde kan maken aan de economische onzekerheid en ongelijkheid die de beleggersklasse nodig heeft en die de politie voor haar in stand houdt.

Dit artikel is een vertaling van “Don’t let blackwashing save the investor class”, *Jacobin*, 24 juni 2020.

- 1 De beschuldiging van “klassenreductionisme” houdt in dat de klassenmaatschappij als verklarend kader overdreven zou worden, ten nadele van andere aspecten zoals ras en gender.
- 2 Een historisch zwarte gemeenschap in Texas, en een van de armste regio’s van de stad.
- 3 Een grootstedelijke agglomeratie in Minnesota die de steden Minneapolis en Saint Paul omvat. Er wonen zo’n 4 miljoen inwoners.